

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างแบบฟึกหัดการทำโครงการที่โครงงานวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบฝึกการทำโครงการวิทยาศาสตร์

ชุดที่ 1

ความหมายและประเภทของโครงการวิทยาศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชื่อกลุ่ม .....

สมาชิกในกลุ่ม

1.	เลขที่ .....
2.	เลขที่ .....
3.	เลขที่ .....

โรงเรียนบ้านดอนหญ้านาน

อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย

จัดทำโดย

นางมยุรา เรืองศิลป์

แบบฝึกชุดที่ 1

ความหมายและประเภทของโครงการวิทยาศาสตร์

คำชี้แจง แบบฝึกการทำโครงการวิทยาศาสตร์ที่นักเรียนกำลังจะศึกษาอยู่ในขณะนี้มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การทำโครงการวิทยาศาสตร์ได้ โดยลงมือปฏิบัติตัวอย่าง

แบบฝึกชุดนี้ประกอบด้วย

1. รายละเอียดของแบบฝึก
2. จุดประสงค์ของแบบฝึก
3. ในความรู้
4. กิจกรรมในแบบฝึก
5. แบบทดสอบหลังแบบฝึก

นักเรียนต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนการฝึกดังนี้

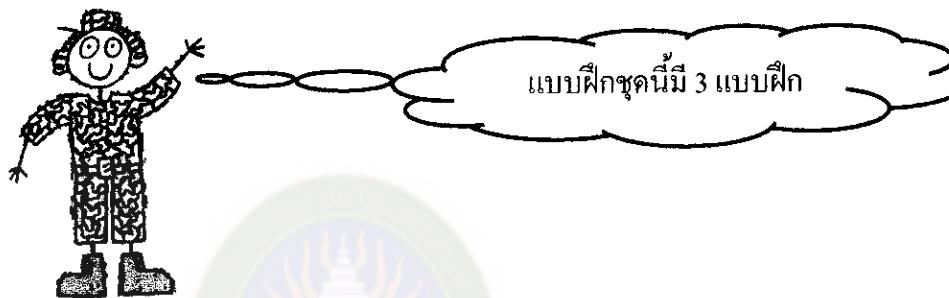
1. อ่านรายละเอียดคำชี้แจงของแบบฝึกก่อนลงมือปฏิบัติทุกครั้ง
2. ปฏิบัติตามคำชี้แจงในกิจกรรมทุกข้อ
3. นักเรียนแบ่งกลุ่มกันโดยความสมัครใจกลุ่มละ 3 คน
4. นักเรียนช่วยกันศึกษาจากใบความรู้
5. นักเรียนช่วยกันทำแบบฝึกหัด
6. เมื่อเสร็จกิจกรรมแล้วครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยและอภิปรายเกี่ยวกับคำตอบในแบบฝึก
7. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังแบบฝึก
8. พึงเฉลยคำตอบจากครู

ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

รายละเอียดของแบบฟึกการทำโครงการวิทยาศาสตร์

ชุดที่ 1

ความหมายและประเภทของโครงการวิทยาศาสตร์

 * แบบฟึกย่อที่ 1 ความหมายของโครงการวิทยาศาสตร์

 * แบบฟึกย่อที่ 2 ประเภทของโครงการวิทยาศาสตร์

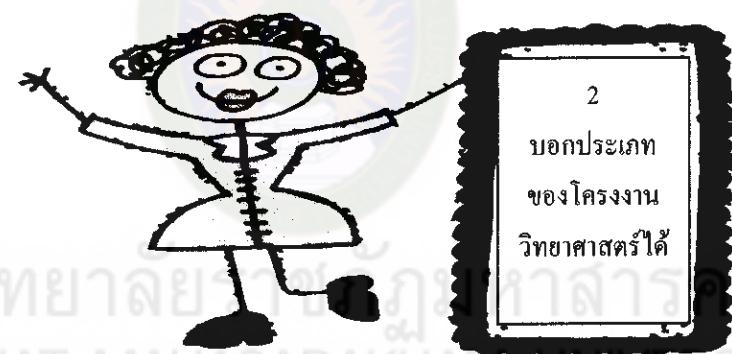
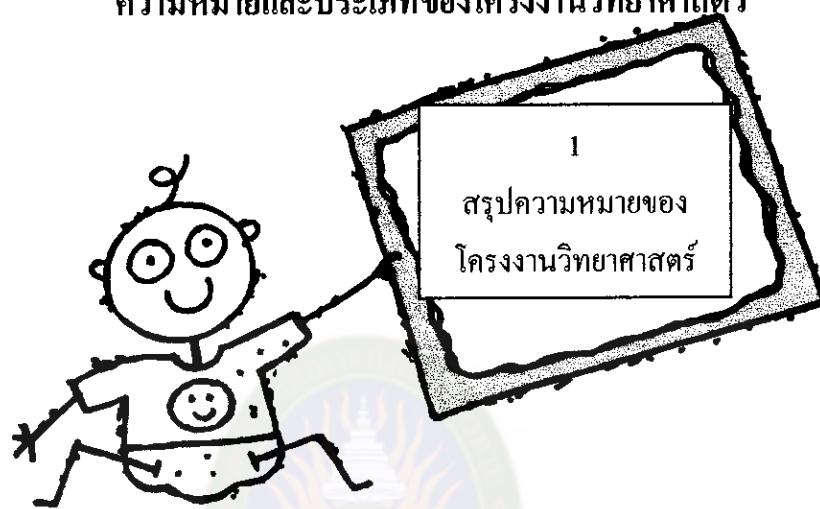
 * แบบฟึกย่อที่ 3 ความสำคัญของโครงการวิทยาศาสตร์

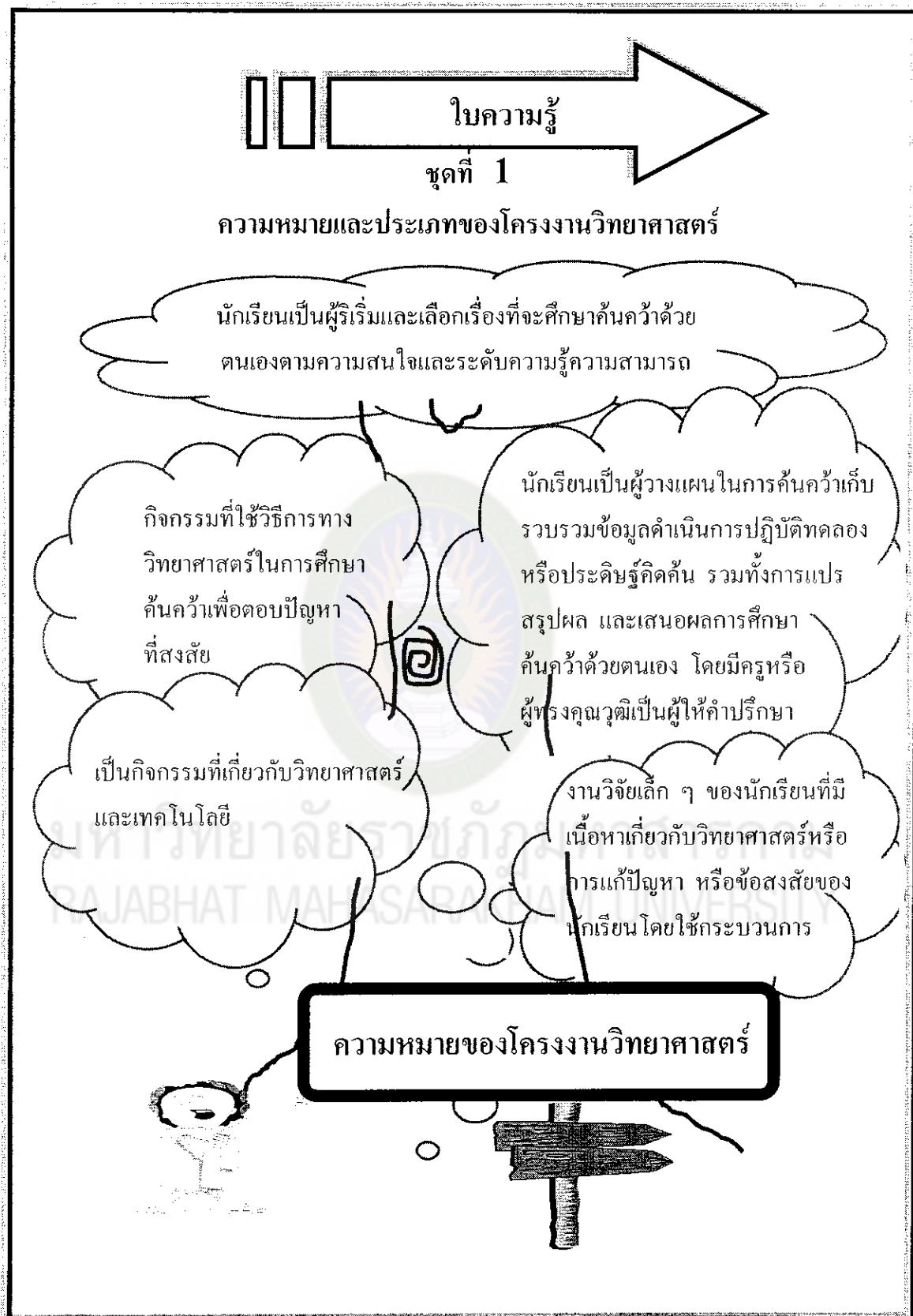

จุดประสงค์ของแบบฝึก

ชุดที่ 1

ความหมายและประเภทของโครงการวิทยาศาสตร์

แบบฝึกหัดที่ 1

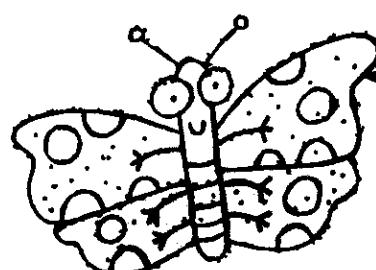

คำชี้แจง

นักเรียนศึกษาจากในความรู้แล้วช่วยกันสรุปความหมาย
ของโครงงานวิทยาศาสตร์หมายถึง .....

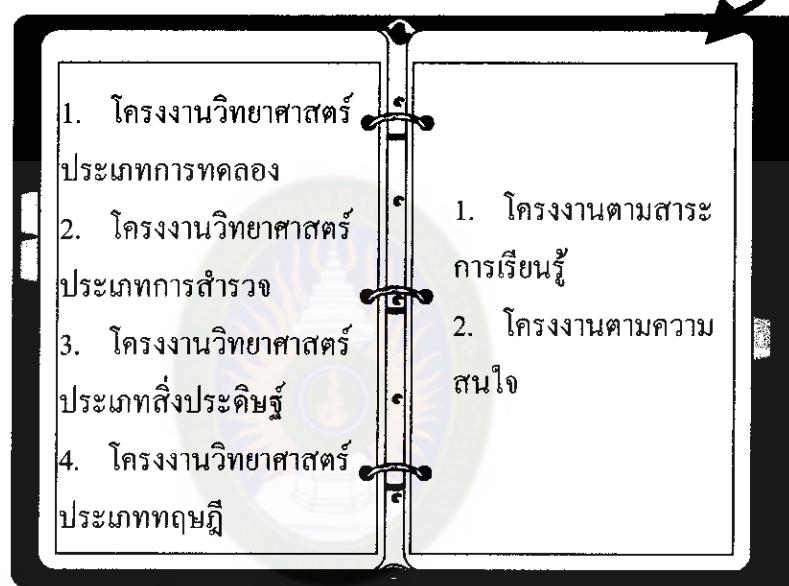
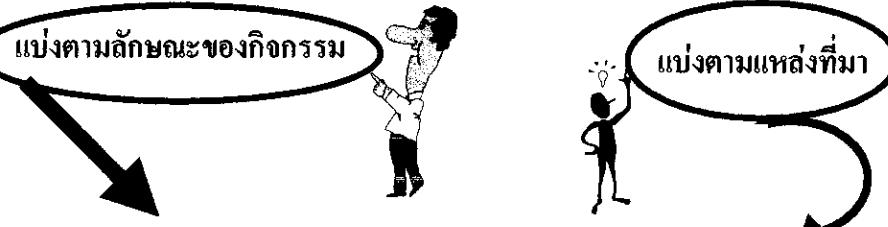
โครงงานวิทยาศาสตร์หมายถึง .....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ช่วยกันคิดหน่อย
เดี๋ยวสมองจะฟื้อ

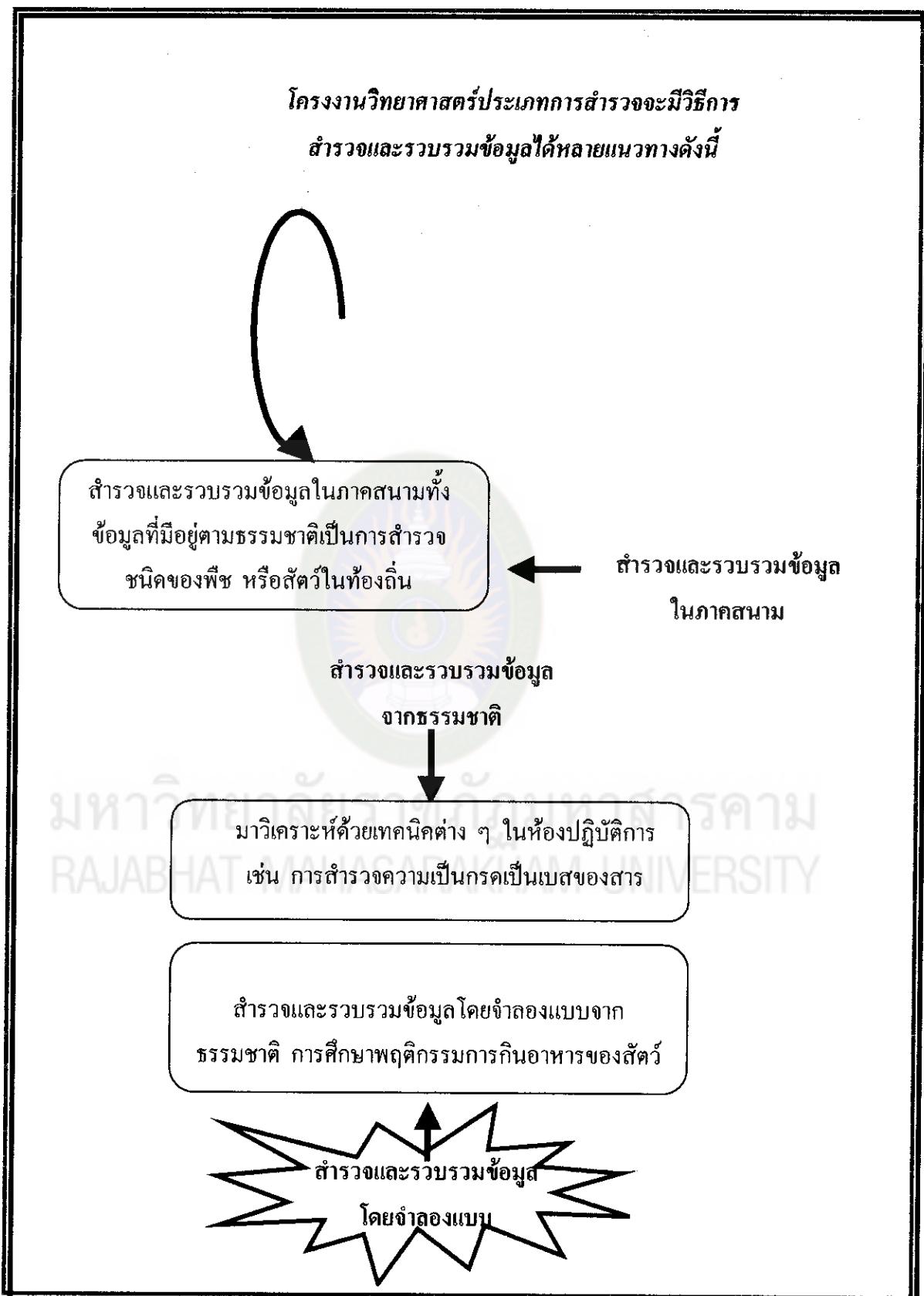
ประเภทของโครงงานวิทยาศาสตร์

โครงงานวิทยาศาสตร์ประเภทการทดลอง
มีขั้นตอนสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. กำหนดปัญหา
2. ตั้งสมมติฐาน
3. ออกแบบการทดลอง
4. ดำเนินการทดลอง
5. รวบรวมข้อมูล
6. แปลความหมายข้อมูลและสรุปผล

โครงการวิทยาศาสตร์ประเพณีประดิษฐ์

โครงการวิทยาศาสตร์ประเพณีเป็นโครงการเกี่ยวกับการประยุกต์ทฤษฎี หรือหลักการทางวิทยาศาสตร์หรือสิ่งอื่น ๆ มาประดิษฐ์ของเล่นด้วย เครื่องมือ เครื่องใช้หรืออุปกรณ์เพื่อประโยชน์ใช้สอยอาจเป็นการ ประดิษฐ์สิ่งใหม่ หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงของเดินที่มีอยู่เดิมให้มี ประสิทธิภาพสูงขึ้น ตัวอย่างเช่น โครงการประดิษฐ์ของใช้ของเล่น ของประดับตกแต่ง โครงการเครื่องจักรกลพัฒนาแม่เหล็ก

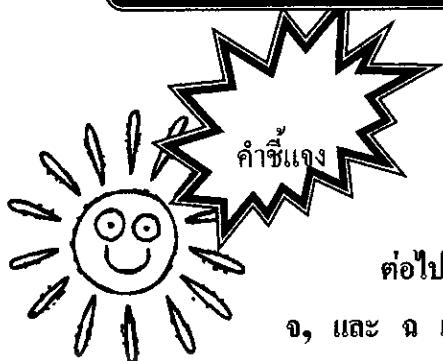

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

โครงการวิทยาศาสตร์ประเพณีทฤษฎี

เป็นโครงการที่นำเสนอด้วยทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดใหม่ ซึ่งอาจจะอยู่ ในรูปของสูตรสมการ หรือคำอธิบาย โดยผู้จัดทำโครงการ ตั้งคิติกา หรือข้อตกลงขึ้นมาแล้วนำเสนอทฤษฎีหลักการแนวคิด หรือจินตนาการ ของตนเองตามคิติกาหรือข้อตกลงนั้น หรือเป็นการจัดทำโดยการขยาย ทฤษฎี หรือแนวคิดเดิม โครงการประเพณีเป็นโครงการคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ เช่น โครงการทดลองของจำนานวน

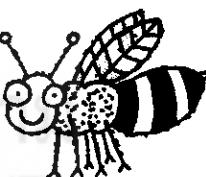
แบบฝึกย่ออยที่ 2

นักเรียนศึกษาจากในความรู้แล้วช่วยกันพิจารณา
ต่อไปนี้ว่าเป็นโครงงานประเภทใดโดยเลือกอักษร ก, ข, ค, ง,
จ, และ ฉ เดิมลงหน้าข้อที่คิดว่าถูก

- ก. โครงงานตามสาระการเรียนรู้
- ข. โครงงานตามความสนใจ
- ค. โครงงานประเภทสำรวจ
- ง. โครงงานประเภททดลอง
- จ. โครงงานประเภทสิ่งประดิษฐ์
- ฉ. โครงงานประเภททฤษฎี

ทำได้เปล่าไม่มียากหรอก

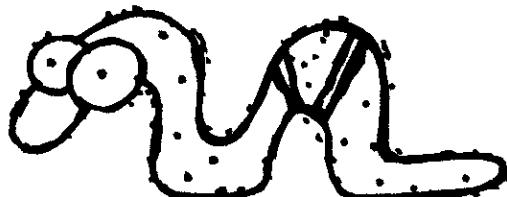
- ..... 1. ทดสอบดินในเขตเทศบาลตำบลคลองหญ้านาง
- ..... 2. ปลาในหนองเดิง
- ..... 3. กล่องกระดาษชำระจากกล่องกระดาษ
- ..... 4. การอนุรักษ์แร่เหล็ก
- ..... 5. ทฤษฎีของจำนวน
- ..... 6. ตระกัลล้างากกล่องนม
- ..... 7. หินในเขตเทศบาลตำบลคลองหญ้านาง
- ..... 8. ปลาร้าไช่กลืนผลไม้
- ..... 9. เส้นแรงแม่เหล็ก
- ..... 10. ถ่านอัดจากใบไม้

เฉลยแบบฝึกย่อที่ 2

- ก. โครงการตามสาระการเรียนรู้
- ข. โครงการตามความสนใจ
- ค. โครงการประเภทสำรวจ
- ง. โครงการประเภททดลอง
- จ. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์
- ฉ. โครงการประเภทคุณวี

- .....ข..... 1. ทดสอบคินในเขตเทศบาลตำบลคลองหมื่นห้าม
- .....ค..... 2. ปลาในหนองเลิง
- .....ช..... 3. กล่องกระดาษชำระจากกล่องกระดาษ
- .....ก..... 4. การอนรักษ์แร่เหล็ก
- .....ฉ..... 5. ทฤษฎีของจำนวน
- .....จ..... 6. ตระกัลล้างกากล่องนม
- .....ก..... 7. หินในเขตเทศบาลตำบลคลองหมื่นห้าม
- .....ง..... 8. ปลาร้าวเข่ากลิ้นผลไม้
- .....ก..... 9. เส้นแรงแม่เหล็ก
- .....ก..... 10. ถ่านอัคจากใบไม้

ความสำคัญของโครงการวิทยาศาสตร์

การทำโครงการวิทยาศาสตร์ นอกจากจะมีคุณค่าทางด้านการฝึกให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และมีความมั่นใจในการนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้แก้ปัญหาประดิษฐ์คิดค้นหรือค้นหาความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเองแล้วยังให้คุณค่าด้านอื่น ๆ คือ

1. สร้างความสำนึกร่วมกันและรับผิดชอบในการศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง
2. เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาและแสดงความสามารถด้านศักยภาพ ของตนเอง
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าและได้เรียนรู้ในเรื่องที่ตนเองสนใจได้อย่างลึกซึ้งมากกว่าหลักสูตรปกติ
4. ช่วยให้นักเรียนได้แสดงความสามารถพิเศษของตนเองออกมา
5. สร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ทำให้นักเรียนอยากรู้เรียนวิทยาศาสตร์มากขึ้น
6. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครุภัณฑ์นักเรียนและชุมชน
7. เป็นการเปิดโอกาสให้มีปัญญาท่องถิน ได้เข้ามามีส่วนช่วยในการจัดการเรียน การสอน

แบบฝึกหัดที่ 3

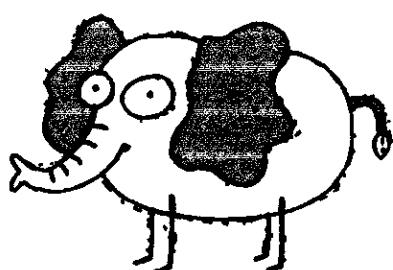

นักเรียนศึกษาในความรู้แล้วช่วยกันสรุปความสำคัญ
ของโครงงานวิทยาศาสตร์

ความสำคัญของโครงงานวิทยาศาสตร์ .....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

หนูสรุปได้แล้วค่ะ

เฉลยแบบฝึกย่ออย่างที่ 3

ความสำคัญของโครงงานวิทยาศาสตร์

1. สร้างความสำนึกระและความรับผิดชอบในการศึกษาหาความรู้ต่างๆ
2. นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
3. นักเรียนได้แสดงความสามารถพิเศษของตนเองออกมานะ
4. ภูมิปัญญาห้องถินเข้ามาเป็นบทบาทช่วยในการจัดการศึกษา
5. สร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ทำให้นักเรียนอยากรู้เรียนวิชา
วิทยาศาสตร์

แบบทดสอบหลังแบบฝึกหัดที่ 1

ความหมายและประเภทของโครงการวิทยาศาสตร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (**X**) ทันอักษร ก ข ค และ ง
หน้าคำตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. โครงการวิทยาศาสตร์หมายถึงข้อใด

- (1) เป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่วิธีการทางวิทยาศาสตร์
  - (2) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
  - (3) เป็นกิจกรรมที่ไม่ใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
  - (4) นักเรียนเป็นผู้ริเริ่มและเลือกเรื่องที่จะศึกษาด้วยตนเอง
- ก. (1),(2)
ข. (2),(3)
ค. (2),(4)
ง. (4),(1)

2. โครงการวิทยาศาสตร์แบ่งตามลักษณะของกิจกรรมมีกี่ประเภท

- ก. 2 ประเภท
ข. 3 ประเภท
ค. 4 ประเภท
ง. 5 ประเภท

3. โครงการวิทยาศาสตร์เรื่อง “ปลาในหนองเลิง” ควรจะเป็นโครงการประเภทใด

- ก. โครงการประเภททฤษฎี
ข. โครงการประเภททดลอง
ค. โครงการประเภทการสำรวจ
ง. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์

4. ข้อใดเป็นโครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์

- ก. ขันมหน่อไม้
- ข. ตะเกล้าจากกล่องนม
- ค. ปลาڑາໄไข่กลินผลไม้
- ง. พรรณไม้ในเขตเทศบาลตำบลลดอนหญ้านาง

5. โครงการที่นักเรียนจะต้องนำความรู้ในบทเรียนมาจัดทำ เป็นโครงการประเภทใด

- ก. โครงการประเภทสำรวจ
- ข. โครงการประเภททดลอง
- ค. โครงการตามความสนใจ
- ง. โครงการตามสาระการเรียนรู้

**6. มาเลือกเชือราขึ้นในกระเบื้องห้องน้ำจึงคิดหาวิธีการกำจัดเชือราโดยทำโครงการ
วิทยาศาสตร์ขึ้น โครงการที่มาเลือกทำขึ้นควรเป็นโครงการประเภทใด**

- ก. โครงการประเภทสำรวจ
- ข. โครงการประเภททดลอง
- ค. โครงการประเภททฤษฎี
- ง. โครงการตามสาระการเรียนรู้

7. การทำโครงการวิทยาศาสตร์ใช้หลักการใด

- ก. หลักการสำรวจ
- ข. หลักการทดลอง
- ค. หลักการรวมรวมข้อมูล
- ง. หลักการหาข้อเท็จจริงโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

**8. โครงการประเภทสำรวจรวมข้อมูล บางครั้งจะมีการศึกษาวิเคราะห์หรือทดลอง
ในห้องปฏิบัติการ แต่จุดสำคัญคือข้อใด**

- ก. มีการตั้งสมมติฐาน
- ข. มีการทำหนดและควบคุมตัวแปร
- ค. มีการจัดซื้อชุดทดลองและควบคุมเพื่อเปรียบเทียบ
- ง. ไม่มีการซื้อชุดทดลองและควบคุมเพื่อเปรียบเทียบ

9. โครงการที่ต้องศึกษารวมรวมหลักการข้อเท็จจริง และแนวคิดต่าง ๆ เป็นโครงงานประเภทใด

- ก. โครงการประเภทสำรวจ
- ข. โครงการประเภททดลอง
- ค. โครงการประเภททดลอง
- ง. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์

10. ข้อใดเป็นความสำคัญของโครงการวิทยาศาสตร์ถูกต้องทั้งหมด

- (1) เป็นการศึกษาความรู้ด้วยตนเองที่หลากหลาย
- (2) ภูมิปัญญาท่องถิ่นหรือชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการทำโครงการ
- (3) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาและแสดงความสามารถศักยภาพของตนเอง
- (4) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีความชำนาญในการนำวิธีการทำงานวิทยาศาสตร์ไปศึกษาความรู้ใหม่ ๆ

- ก. (1) กับ (2)
- ข. (2) กับ (3)
- ค. (3) กับ (4)
- ง. (2) กับ (4)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เฉลยแบบทดสอบหลังแบบฝึกชุดที่ 1

ความหมายและประเภทของโครงงานวิทยาศาสตร์

1. ก

2. ก

3. ก

4. ข

5. จ

6. ข

7. ง

8. ง

9. จ

10. ก

ຂ ດ ສ ຖ ມ ຄ ວ າ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบฝึกการทำโครงการงานวิทยาศาสตร์

ชุดที่ 2

การตั้งหัวข้อเรื่องและปัญหาที่จะทำโครงการงานวิทยาศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชื่อกลุ่ม .....

สมาชิกในกลุ่ม

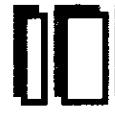
1.	เลขที่ .....
2.	เลขที่ .....
3.	เลขที่ .....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAAHASATTA UNIVERSITY

อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย

จัดทำโดย

นางมยุรา เรืองศิลป์

แบบฝึกชุดที่ 2

การตั้งหัวข้อเรื่องและปัญหาที่จะทำโครงการวิทยาศาสตร์

แบบฝึกการทำโครงการวิทยาศาสตร์ที่นักเรียนกำลังจะศึกษาอยู่ในขณะนี้มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การทำโครงการวิทยาศาสตร์ได้ โดยลงมือปฏิบัติตัวอย่าง

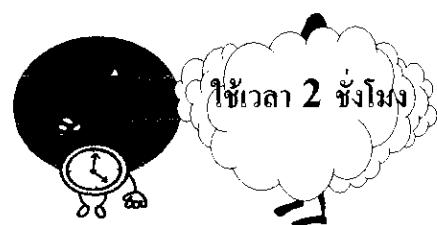
แบบฝึกชุดนี้ประกอบด้วย

6. รายละเอียดของแบบฝึก
7. จุดประสงค์ของแบบฝึก
8. ในความรู้
9. กิจกรรมในแบบฝึก
10. แบบทดสอบหลังแบบฝึก

นักเรียนต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนการฝึกดังนี้

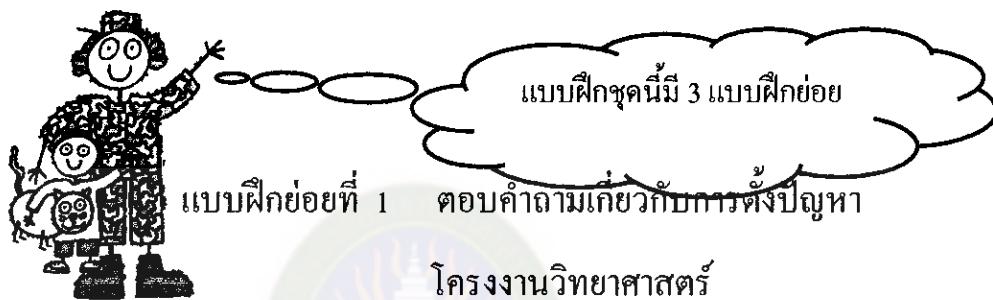
9. อ่านรายละเอียดคำชี้แจงของแบบฝึกก่อนลงมือปฏิบัติทุกครั้ง
10. ปฏิบัติตามคำชี้แจงในกิจกรรมทุกข้อ
11. เมื่อเสร็จกิจกรรมแล้วครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยและอภิปรายเกี่ยวกับคำตอบในแบบฝึก
12. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังแบบฝึก
13. พึงเฉลยคำตอบจากครู

รายละเอียดในแบบฝึกการทำโครงการงานวิทยาศาสตร์

ชุดที่ 2

การตั้งป้ายห้ามโครงการงานวิทยาศาสตร์

แบบฝึกย่อที่ 2

การตั้งป้ายห้ามโครงการงานวิทยาศาสตร์

ประเภททดลอง

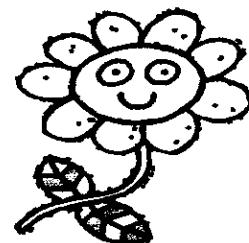
แบบฝึกย่อที่ 3

การตั้งป้ายห้ามโครงการงานวิทยาศาสตร์

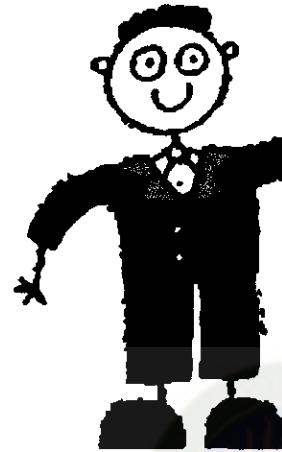
ประเภททดลองที่นักเรียนเลือกที่จะทำ

โครงการ

ทำให้ครบทุกชุดนะค่ะ

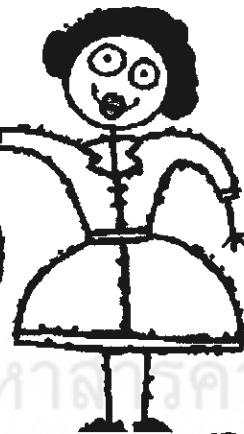

จุดประสงค์แบบฝึกหัดที่ 2

1

นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับ
การตั้งปัญหาโครงงาน
วิทยาศาสตร์ได้

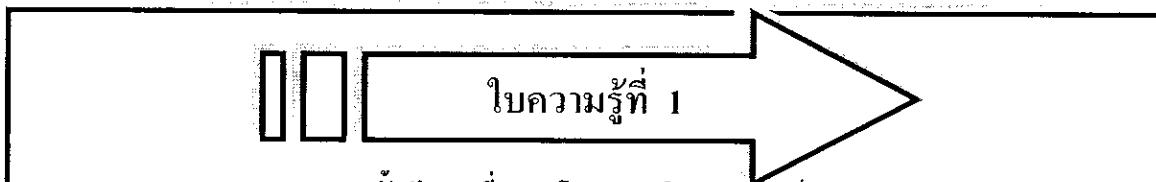

2.

นักเรียนสามารถตั้งปัญหา
โครงงานวิทยาศาสตร์
ประเภททดลองจากหัวข้อ
ที่กำหนดให้ได้

นักเรียนสามารถเลือกตั้งปัญหา
ที่จะทำโครงงานวิทยาศาสตร์
ประเภททดลองได้

ใบความรู้ที่ 1

การตั้งปัญหาที่จะทำโครงการวิทยาศาสตร์

การได้มาของปัญหาที่จะทำโครงการวิทยาศาสตร์

โดยทั่วไปเรื่องที่จะทำโครงการวิทยาศาสตร์ได้มาจากปัญหาคำถาม หรือความสนใจในเรื่องต่าง ๆ จากการสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

แหล่งปัญหาที่จะทำโครงการวิทยาศาสตร์ได้จากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. การอ่านค้นคว้าหนังสือเอกสารหนังสือพิมพ์varสารต่าง ๆ โดยไม่จำเพาะต้องเป็นเรื่องราวทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น
2. การไปเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ เช่น วนอุทยาน สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ โรงงานอุตสาหกรรม สถานที่เพาะเลี้ยงพืชและสัตว์ หน่วยงานวิจัยห้องปฏิบัติการ
3. การฟังบรรยายทางวิชาการ การฟังและชมรายการทางวิทยุและโทรทัศน์ รวมทั้งการสนทนากิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อนนักเรียนหรือกับบุคคลอื่น
4. กิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน
5. งานอดิเรกของนักเรียน
6. การเข้าชั้นนิทรรศการหรืองานประกวด โครงการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
7. จากการสังสัยของตัวนักเรียนเอง

การตัดสินใจเลือกเรื่องที่จะทำโครงการวิทยาศาสตร์ควรพิจารณาองค์ประกอบ

สำคัญ ๆ ดังนี้

1. ต้องมีความรู้และทักษะพื้นฐานอย่างเพียงพอในเรื่องที่จะศึกษา
2. มีแหล่งความรู้เพียงพอที่จะค้นคว้าหรือขอคำปรึกษา
3. สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นที่ซื้อจัดทำขึ้นมาได้
4. มีเวลาเพียงพอที่จะทำโครงการ
5. มีงบประมาณเพียงพอ
6. มีความปลอดภัย

ปัญหาที่เกิดจากความสูงสัยของนักเรียนเอง เช่น

1. ฉันเห็นแม่ปิดผ้ามือก่อนที่จะนำไฟแอลอฟทำให้น้ำเดือดเร็ว
ฉันสงสัยว่าการปิดฝาและไม่ปิดฝาอย่างไหนจะทำให้น้ำเดือดเร็วกว่ากัน
2. ฉันเห็นมุดลายตัวกำลังกินเศษขนมปังที่ฉันทำหล่นบนพื้น
ฉันสงสัยว่าอาหารชนิดใดที่มุดชอบมากที่สุด
3. ฉันเห็นนักการการ โรงแพะจะที่หลังโรงเรียน
ฉันสงสัยว่าการเผาจะทำให้อาหารเสียได้หรือไม่

การตั้งชื่อรื่องโครงการวิทยาศาสตร์ ต้องให้ชัดเจน ง่ายต่อการจำและนำไปใช้จริง เช่น การตั้งชื่อเรื่อง “การตั้งปัญหาที่จะทำโครงการวิทยาศาสตร์”

1. การปิดผ้ามือมีผลต่อการเดือดจิ้งหรีดไม่
2. อาหารชนิดใดที่มุดชอบมากที่สุด
3. การเผาจะทำให้อาหารเสียจริงหรือไม่

ขั้นตอนการคิดตั้งปัญหาหรือเรื่องที่จะทำโครงการวิทยาศาสตร์

1. ต้องศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ ๆ ให้ได้ข้อมูลมากที่สุดเพื่อจะนำมาตั้งปัญหา และมีข้อมูลเพียงพอที่จะตั้งสมมติฐานเพื่อคาดคะเนหาคำตอบล่วงหน้า
2. หลังจากได้หัวข้อแล้ว ให้หาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อนี้ ๆ ที่เป็นสาเหตุให้เกิดหัวข้อนั้น เช่น

หัวข้อ	สิ่งที่เกี่ยวข้องหรือสาเหตุ
1. อาหารเสีย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควันจากรถยนต์ 2. ควันจากโรงงาน 3. การเผาไหม้ 4. ต้นไม้มีน้ำอยู่
2. การเจริญเติบโตของพืช	<ol style="list-style-type: none"> 1. น้ำ 2. ปุ๋ย 3. แสงแดด 4. อุณหภูมิ

3. เลือกขับคู่หัวข้อกับสิ่งที่เกี่ยวข้องหรือสาเหตุที่เกี่ยวข้องหรือสาเหตุที่ชอบหรือสนใจที่สุดจากหัวข้อใดก็ได้ เพื่อนำมาตั้งปัญหาโดยให้เป็นเหตุปัจจัยซึ่งกันและกัน เช่น

หัวข้อ	หัวข้อ - สิ่งที่เกี่ยวข้อง	ปัญหา
1. อาคารเสีย	อาคารเสีย - การเผาไหม้	การเผาไหม้มีผลทำให้อาคารเสียจริงหรือไม่
	อาคารเสีย - ควันจากการถ่ายมี	ควันจากการถ่ายมีผลทำให้อาคารเสียจริงหรือไม่
2. การเจริญเติบโตของพืช	การเจริญเติบโตของพืช - ปูย	ปูยมีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชจริงหรือไม่ ปูยคอกกับปูยหมักอย่างไหนจะทำให้พืชเจริญเติบโตได้ดีกว่ากัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบฝึกหัดที่ 1

ตอบคำถามเกี่ยวกับการตั้งปัญหาโครงการวิทยาศาสตร์

คำชี้แจง นักเรียนศึกษาจากในความรู้แล้วช่วยกันตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาที่จะทำโครงการวิทยาศาสตร์ได้มาจากไหน

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้นักเรียนตัดสินใจเลือกร่องหรือปัญหาที่จะทำ
โครงการวิทยาศาสตร์มีอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

เฉลยแบบฝึกย่ออย่างที่ 1

1. ปัญหาที่จะทำโครงการวิทยาศาสตร์ได้มาจากไหน

ปัญหาที่จะทำโครงการวิทยาศาสตร์ได้มาจากแหล่งต่างๆ ดังนี้

1. การอ่านค้นคว้าหนังสือเอกสารหนังสือพิมพ์varสารต่าง ๆ

เรื่องราวทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น

2. การไปเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ เช่น วนอุทยาน สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ โรงงาน

3. การฟังบรรยายทางวิชาการ การฟังและชมรายการทางวิทยุและโทรทัศน์

รวมทั้งการสนทนากิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อนนักเรียนหรือกับบุคคลอื่น

4. กิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน

5. งานอดิเรกของนักเรียน

6. การเข้าชั้นนิทรรศการหรืองานประกวด โครงการ ของงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

7. จากการสังสัยของตัวนักเรียนเอง

2. องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้นักเรียนตัดสินใจเลือกเรื่องหรือปัญหาที่จะทำ

โครงการวิทยาศาสตร์มีอะไรบ้าง

1. ต้องมีความรู้และทักษะพื้นฐานอย่างเพียงพอในเรื่องที่จะศึกษา

2. มีแหล่งความรู้เพียงพอที่จะค้นคว้าหรือขอคำปรึกษา

3. สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นที่ซื้อจัดทำขึ้นมาได้

4. มีเวลาเพียงพอที่จะทำโครงการ

5. มีงบประมาณเพียงพอ

6. มีความปลอดภัย

การตั้งปัญหาที่จะทำโครงงานวิทยาศาสตร์ประภาคทดลอง

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเลือกจับคู่หัวข้อกับสิ่งที่เกี่ยวข้องหรือสาเหตุแล้วเขียนลงในช่องปัญหา

หัวข้อ	สิ่งที่เกี่ยวข้อง/สาเหตุ	ปัญหา
1. การเกิดดิน	การเกิดดิน – การถลายตัวของหินและแร่ การเกิดดิน - การถลายตัวของสารอินทรีช	....
2. สมบัติของกรด	กรด - กัดกร่อนโลหะ กรด - กัดกร่อนเปลือกไข่	....
3. สารอิมัลชัน	สารอิมัลชัน – น้ำส้มสายชูผสมน้ำมัน	....
4. ดินน้ำมัน	ดินน้ำมัน – ผงชอล์กผสมกับน้ำมันเครื่อง	....
5. เครื่องคั่มจากข้าวโพด	เครื่องคั่มจากข้าวโพด – สารถลายน้ำด่างผสมกับข้าวโพด	....
6. สารคอตตอนยด	สารคอตตอนยด – ใบแดงน้ำส้มสายชูผสมกับน้ำมันพีช	....

ເຄລຍແບນຝຶກຍ່ອຍທີ 2

การตั้งປັບຫາທີ່ຈະກຳໂຄງງານວິທະຍາຄາສຕ່ຽມກະດວງ

ຫັວໜ້ອ	ຫັວໜ້ອ/ສິ່ງທີ່ເກີວຂຶ້ອງ	ປັບຫາ
1. ການເກີດດິນ	ການເກີດດິນ – ການສລາຍຕົວຂອງ ຫິນແລະແຮ່ ການເກີດດິນ - ການສລາຍຕົວຂອງ ສາຣອິນທີ່	ດິນເກີດຈາກການສລາຍຕົວຂອງຫິນ ແລະແຮ່ຈິງຫຼືໄໝ ດິນເກີດຈາກການສລາຍຕົວຂອງສາຣ ອິນທີ່ຈິງຫຼືໄໝ
2. ສມບັບດີຂອງກຣດ	ກຣດ - ກັດກວ່ອນໂລທະ ກຣດ - ກັດກວ່ອນປັບປຸງກໍາໄຟ	ກຣດກັດກວ່ອນໂລທະຈິງຫຼືໄໝ ກຣດກັດກວ່ອນປັບປຸງກໍາໄຟຈິງ ຫຼືໄໝ
3. ສາຣອິມັລັບ	ສາຣອິມັລັບ – ນໍ້າສົ່ມສາຍໜູພສມ ນໍ້າມັນ	ນໍ້າສົ່ມສາຍໜູພສມກັບນໍ້າມັນທຳໄໝ ເກີດສາຣອິມັລັບຈິງຫຼືໄໝ
4. ດິນນໍ້າມັນ	ດິນນໍ້າມັນ – ພົງຂອລົກພສມກັນ ນໍ້າມັນເຄື່ອງ	ດິນນໍ້າມັນເກີດຈາກການພສມ ຮະຫວ່າງພົງຂອລົກກັບນໍ້າມັນເຄື່ອງ ຈິງຫຼືໄໝ
5. ເຄື່ອງດື່ມຈາກຂ້າວໂພດ	ເຄື່ອງດື່ມຈາກຂ້າວໂພດ – ສາຣ ລະລາຍນໍ້າຕາລພສມກັນ ຂ້າວໂພດ ສາຣຄອລຄອບຍົດ – ໄປແດງນໍ້າສົ່ມ ສາຍໜູພສມກັບນໍ້າມັນພື້ນ	ສາຣລະລາຍນໍ້າຕາລພສມກັນຂ້າວ ໂພດຈະໄດ້ເຄື່ອງເຄື່ອງດື່ມຈາກ ຂ້າວໂພດຈິງຫຼືໄໝ ໄປແດງຈະທຳໄທ້ນໍ້າສົ່ມສາຍໜູ ຮວມຕົວກັບນໍ້າມັນພື້ນເປັນສາຣ ຄອລຄອບຍົດຈິງຫຼືໄໝ
6. ສາຣຄອລຄອບຍົດ		

แบบฝึกย่อที่ 3

การตั้งปัญหาที่จะทำโครงการวิทยาศาสตร์

ให้นักเรียนเลือกปัญหาที่สนใจจากแบบฝึกย่อที่ 2 เพื่อนำมาตั้งชื่อเรื่องโครงการวิทยาศาสตร์ประเภททดลอง

ชื่อ โครงการวิทยาศาสตร์ประเภททดลอง

ชื่อ โครงการประเภททดลอง

แบบทดสอบหลังการฝึกชุดที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับอักษร ก ข ค และ จ
หน้าคำตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงช่องเดียว

1. ในการทำโครงการวิทยาศาสตร์ขั้นตอนใดสำคัญที่สุด
  - ก. การวางแผนในการทำโครงการ
  - ข. การลงมือทำโครงการ
  - ค. การคิดจะเลือกหัวข้อหรือปัญหาที่จะทำโครงการ
  - จ. การเขียนรายงานโครงการ
2. ข้อเรื่องโครงการที่ดีข้อความควรมีลักษณะตามข้อใด
  - ก. มีความสัมภัยและดุดดาบกับผู้พบเห็น
  - ข. เป็นปัญหาที่น่าสนใจ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้
  - ค. มีความกระซับไม่ยืนเยื้อ
  - จ. ใช้ศัพท์เทคนิคทางวิทยาศาสตร์ที่ทันสมัย
3. ในการทำโครงการวิทยาศาสตร์ขั้นตอนใดยากที่สุด
  - ก. การคิดหัวข้อเรื่อง หรือปัญหาที่จะทำโครงการ
  - ข. การทดลอง
  - ค. การวางแผนในการทำโครงการ
  - จ. การเขียนเก้าโครงการของโครงการ
4. ปัญหาที่จะทำโครงการได้มาจากการใด
  - ก. จากการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน
  - ข. จากการสังสัยของตนเอง
  - ค. จากการศึกษาจากบทเรียน
  - จ. ถูกทุกข์ท้อ

5. ขั้นตอนในการคิดหัวข้อเรื่องโครงการมีกี่ขั้นตอน

- ก. 1 ขั้นตอน
- ข. 2 ขั้นตอน
- ค. 3 ขั้นตอน
- ง. 4 ขั้นตอน

6. การคิดหัวข้อเรื่องทำโครงการ ขั้นตอนใดเรียงลำดับได้ถูกต้อง

1. เลือกหัวข้อ กับสิ่งที่เกี่ยวข้อง
  2. ศึกษาค้นคว้าหัวข้อเรื่องนี้ ๆ ให้ได้ข้อมูลมาก ๆ
  3. นำหัวข้อกับสิ่งที่เกี่ยวข้องมาเขียนเป็นปัญหา
- ก. 1, 2, 3
  - ข. 1, 3, 2
  - ค. 2, 1, 3
  - ง. 3, 1, 2

7. ข้อใด คือ สิ่งที่ ไม่ เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องลักษณะของคน

- ก. เนื้อดิน
- ข. ความพรุน
- ค. สีของดิน

4. การระบาย

8. จากตารางเราจะตั้งปัญหาร่วมกันว่าอย่างไร

หัวข้อ	สิ่งที่เกี่ยวข้อง	ปัญหา
แม่เหล็ก	1. ขัวแม่เหล็ก 2. ขัวเหมือนกัน 3. ขัวต่างกัน	

ก. แม่เหล็กมี 2 ขัว

ข. รอบ ๆ แท่งแม่เหล็กมีสนามแม่เหล็ก

ค. ขัวเหมือนกันจะออกแรงผลักกันจริงหรือไม่

ง. ขัวต่างกันดูดกันได้

9. ปัญหานี้ข้อใดชัดเจนเหมาะสมที่จะนำมาทำเป็นหัวข้อโครงงาน

- ก. กระดาษชำระชนิดไหนดีที่สุด
- ข. จะปลูกต้นถั่วสูงได้อย่างไร
- ค. ปุ๋ยมีผลต่อการเจริญเติบโตของต้นถั่วจริงหรือไม่
- ง. แมลงที่มีอยู่ในโลกนี้มีกี่ชนิด

10. ปัญหานี้ข้อใดไม่เหมาะสมที่จะนำมาทำเป็นโครงงานวิทยาศาสตร์

- ก. ดวงจันทร์มีลักษณะพื้นผิวเป็นอย่างไร
- ข. ปุ๋ยมีผลต่อการเจริญเติบโตของต้นถั่วจริงหรือไม่
- ค. น้ำมีผลต่อการออกของเมล็ดจริงหรือไม่
- ง. แสงแดดมีผลต่อการเจริญเติบโตของต้นผักบูรĝจริงหรือไม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เฉลยแบบทดสอบหลังแบบฝึกชุดที่ 2

1. ก

2. ฯ

3. ก

4. ฯ

5. ก

6. ก

7. ฯ

8. ก

9. ก

10. ก

แบบฝึกการทำโครงการงานวิทยาศาสตร์

ชุดที่ 3

การตั้งสมมติฐานและการกำหนดความคุณตัวแปร

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชื่อกลุ่ม .....

สมาชิกในกลุ่ม

1.	เลขที่ .....
2.	เลขที่ .....
3.	เลขที่ .....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham UNIVERSITY
อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย

ผู้ทำโดย

นางมยุรา เรืองศิลป์

แบบฝึกชุดที่ 3

การตั้งสมมติฐานและการควบคุมตัวแปร

แบบฝึกการทำโครงการวิทยาศาสตร์ที่นักเรียนกำลังจะศึกษาอยู่ในขณะนี้ มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การทำโครงการวิทยาศาสตร์ได้ โดยลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

แบบฝึกชุดนี้ประกอบด้วย

1. รายละเอียดของแบบฝึก
2. จุดประสงค์ของแบบฝึก
3. ใบความรู้
4. กิจกรรมในแบบฝึก
5. แบบทดสอบหลังแบบฝึก

มหาวิทยาลัยราชภัฏราษฎร์
RAJABHAT RAJASARAKHAM UNIVERSITY

นักเรียนต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนการฝึกดังนี้

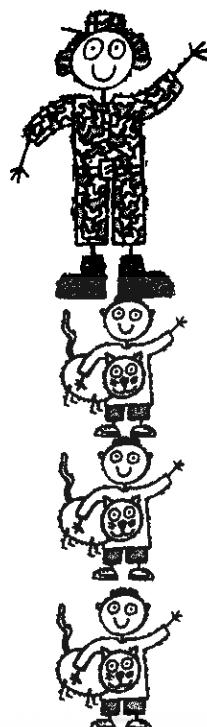
1. อ่านรายละเอียดคำชี้แจงของแบบฝึกก่อนลงมือปฏิบัติทุกครั้ง
2. ปฏิบัติตามคำชี้แจงในกิจกรรมทุกข้อ
3. เมื่อเสร็จกิจกรรมแล้วครูและนักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนประยุกต์วิธีการดำเนินการในแบบฝึก
4. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังแบบฝึก
5. ฟังผลยกระดับจากครู

รายละเอียดในแบบฝึกการทำโครงการทำโครงงานวิทยาศาสตร์

ชุดที่ 3

การตั้งสมมติฐานและการควบคุมตัวแปร

แบบฝึกชุดนี้มี 3 แบบฝึกย่ออยู่

แบบฝึกย่ออย่างที่ 1

ตั้งสมมติฐานและกำหนดควบคุมตัวแปรจากคำสอนที่กำหนดให้ได้

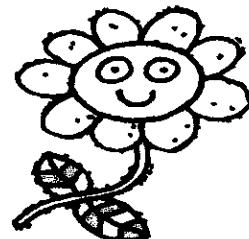
แบบฝึกย่ออย่างที่ 2

ตั้งสมมติฐานและกำหนดควบคุมตัวแปรจากปัญหาที่นักเรียนตั้งไว้ในแบบฝึกชุดที่ 2
แบบฝึกย่ออย่างที่ 2

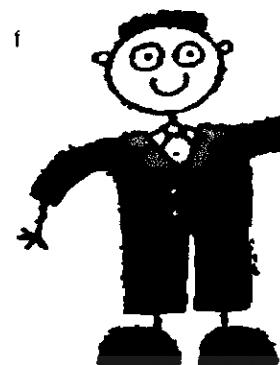
แบบฝึกย่ออย่างที่ 3

ตั้งสมมติฐานและกำหนดควบคุมตัวแปรจากปัญหาที่นักเรียนเลือกทำ โครงการวิทยาศาสตร์

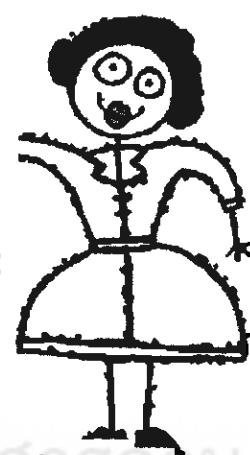
ทำให้ครบถ้วนดูดน้ำ

ชุดประสงค์แบบฝึกหัดที่ 3

1
ตั้งสมมติฐานและกำหนด
ความคุณตัวแปรจากปัญหาที่
กำหนดให้ได้

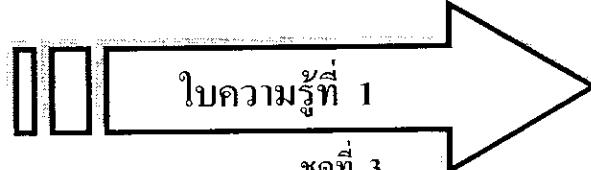

2
ตั้งสมมติฐานและกำหนด
ความคุณตัวแปรจากปัญหา
ที่ตั้งไว้ได้

3
ตั้งสมมติฐานและกำหนด
ความคุณตัวแปรจากปัญหาที่นักเรียน
เลือกทำโครงงานวิทยาศาสตร์ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตั้งสมมติฐานและการกำหนดควบคุมตัวแปร

การตั้งสมมติฐาน หมายถึงการคาดหวังหรือการคาดคะเนคำอวบล่วงหน้า อย่างมีกฎหมายและเหตุผล หรือเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่อยู่ในข้อข่ายเดียวกัน ให้ก็ว่างขวางมากขึ้นสมมติฐานที่ตั้งขึ้นอาจจะเป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตหรือการลงความเห็น อาจจะถูกหรือผิดก็ได้ ซึ่งจำเป็นต้องมีการทดสอบเพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

การกำหนดและควบคุมตัวแปร หมายถึง การชี้บ่งตัวแปรต้น ตัวแปรตาม และตัวแปรที่ต้องควบคุมให้คงที่ในสมมติฐานหนึ่ง

ตัวแปรต้น คือ ตัวแปรที่เป็นเหตุหรือสาเหตุต่างๆ

ตัวแปรตาม คือ ผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรต้น

ตัวแปรที่ต้องควบคุมให้คงที่ คือ สิ่งอื่นๆ นอกเหนือจากตัวแปรต้นที่มีผลต่อการทดสอบคาดเดือนได้

การตั้งสมมติฐานที่ดีจะทำให้สามารถเห็นแนวทางการออกแบบการทดลองเพื่อทดลองสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. จากปัญหาที่ศึกษาออกได้ว่าตัวแปรใดเป็นตัวแปรต้น ตัวแปรตาม และตัวแปรควบคุมให้คงที่
2. บอกตัวแปรต้นต่างๆ ที่อาจมีผลต่อตัวแปรตามได้ เช่น ขนาดของห่อพลาสติกความยาวของห่อพลาสติก ฯลฯ
3. ศึกษารูมะติของตัวแปรต้นแต่ละตัวที่อาจมีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีหลักการและเหตุผล เช่น ถ้าห่อพลาสติกมีขนาดใหญ่เวลาที่ใช้ในการถ่ายเทน้ำจากภาชนะหนึ่งไปสู่อีกภาชนะหนึ่ง ก็จะน้อยถ้าห่อมีขนาดเล็กเวลาที่ใช้ก็จะมีค่ามาก
4. ตั้งสมมติฐานในรูป “ถ้า.....ดังนั้น.....” เช่น ถ้าความยาวของห่อพลาสติกมีผลต่อระยะเวลาที่ใช้ในการถ่ายเทน้ำแล้ว ดังนั้น ห่อที่มีความยาวน้อยจะใช้เวลาในการถ่ายเทน้อยกว่าห่อที่ยาวมาก

แบบฝึกย่อที่ 1

จากปัญหาที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้นักเรียนฝึกตั้งสมมติฐาน
และควบคุมด้วยตนเอง

ปัญหา ลักษณะของคนมีผลต่อการปลูกพืชจริงหรือไม่

สมมติฐาน .....

ตัวแปรต้น คือ .....

ตัวแปรตาม คือ .....

ตัวแปรควบคุม คือ .....

ปัญหา ปัจจัยมีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชจริงหรือไม่

สมมติฐาน .....

ตัวแปรต้น คือ .....

ตัวแปรตาม คือ .....

ตัวแปรควบคุม คือ .....

ปัญหา แสงมีความจำเป็นสังเคราะห์ด้วยแสงของพืชจริงหรือไม่	
สมมติฐาน	
ตัวแปรต้น คือ	
ตัวแปรตาม คือ	
ตัวแปรควบคุม คือ	
กล่องภาวะเรือนกระจกมีผลต่อระดับอุณหภูมิจริงหรือไม่	
สมมติฐาน	
ตัวแปรต้น คือ	
ตัวแปรตาม คือ	
ตัวแปรควบคุม คือ	

ເຄລຍແບນຟິກຢ່ອຍທີ 1

- ປໍ່າງຫາ ດັກນະຂອງດິນມີຜົດຕ່າງປຸກພື້ຈະຈົງຫຼືໄວ້
- ສາມມະຕູານ ... ດິນໜັນນະປຸກພື້ຈະໄດ້ເຈີ້ມີເຕີບໂຕກວ່າດິນໜັນລ່າງ
- ຕັ້ງແປຣຕົ້ນ ຄື່ອ ... ດິນໜັນນະດິນໜັນລ່າງ
- ຕັ້ງແປຣຕາມ ຄື່ອ ... ກາຮເຈີ້ມີເຕີບໂຕຂອງພື້ຈະ
- ຕັ້ງແປຣຄວບຄຸມ ຄື່ອ ... ແນາດຂອງກະຈາກ
- ປະເມີນາຄົມອອງດິນ
- ປະເມີນາຄົມນໍ້າ
- ພຶ້ມະນີມເດືອກກັນຈໍານວນແສັດເທົ່າກັນ
- ທັ້ງໄວ້ສິ່ງແວດລ້ອມເດືອກກັນ
- ຮະຍະວະລາປຸກເທົ່າກັນ

- ປໍ່າງຫາ ປູ້ມີຜົດຕ່າງເຈີ້ມີເຕີບໂຕຂອງພື້ຈະຈົງຫຼືໄວ້
- ສາມມະຕູານ ... ກາຮປຸກພື້ຈະໂດຍໃຫ້ປູ້ຢ່າງ ພຶ້ມະນີມເດືອກກັນກວ່າກາຮປຸກພື້ຈະໂດຍໄນ້ໃຫ້ປູ້ຢ່າງ
- ຕັ້ງແປຣຕົ້ນ ຄື່ອ ... ກາຮປຸກພື້ຈະໂດຍໃຫ້ປູ້ຢ່າງແລະໄນ້ໃຫ້ປູ້ຢ່າງ
- ຕັ້ງແປຣຕາມ ຄື່ອ ... ກາຮເຈີ້ມີເຕີບໂຕຂອງພື້ຈະ
- ຕັ້ງແປຣຄວບຄຸມ ຄື່ອ ... ດິນທີ່ປຸກພື້ຈະນີ້ແລ້ວມີເວັກນັ້ນ
- ພຶ້ມທີ່ປຸກປິນນີ້ແລ້ວມີເວັກນັ້ນ
- ປະເມີນາຄົມນໍ້າທີ່ຮັດທ່າດັນ
- ແນາດກະຈາກທີ່ປຸກເທົ່າກັນ
- ທັ້ງໄວ້ໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມເດືອກກັນ

- ปัญหา แสงมีความจำเป็นสังเคราะห์ด้วยแสงของพืชจริงหรือไม่
สมมติฐาน . แสงมีความจำเป็นด่อการสัมภาระที่ล้ำยแสวงของพืช.....
- ตัวแปรต้น คือ ..ในพืชที่อุดมแสง. อันในพืชที่ไม่อุดมแสง.....
- ตัวแปรตาม คือ . การสังเคราะห์ด้วยแสง .(การเกิดเปลี่ยน).....
- ตัวแปรควบคุม คือ . พืชชนิดเดียวกัน.....
· ระยะเวลาในการตั้งน้ำหนาท่ากัน.....
· หยดสารละลายไอโอดีนท่ากัน.....

- ปัญหา กล่องภาวะเรื่องกระบวนการมีผลต่อระดับอุณหภูมิจริงหรือไม่
สมมติฐาน . อุณหภูมิในกล่องภาวะเรื่องกระบวนการจะสูงกว่า
อุณหภูมินอกกล่องภาวะเรื่องกระบวนการ
- ตัวแปรต้น คือ . กล่องภาวะเรื่องกระบวนการ
- ตัวแปรตาม คือ . ระดับของอุณหภูมิ
- ตัวแปรควบคุม คือ .. กล่องชนิดเดียวกัน.....
· เทอร์มอร์มิเตอร์ชนิดเดียวกัน.....

แบบฝึกย่อที่ 2

ให้นักเรียนนำปัญหาที่ตั้งไว้ในแบบฝึกชุดที่ 2
แบบฝึกย่อที่ 2 ที่เป็นปัญหาโครงการงานวิทยาศาสตร์ประเภททดลอง
มาตั้งสมมติฐานและกำหนดความคุณตัวแปร

ปัญหาที่พากหนูตั้งไว้มีดังนี้ค่ะ

- ปัญหา .....
- สมมติฐาน .....
- ตัวแปรศั้น คือ .....
- ตัวแปรตาม คือ .....
- ตัวแปรควบคุม คือ .....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

พากเราช่วยกันตั้งสมมติฐานและ
กำหนดตัวแปรควบคุมกันหน่อย

ปัญหา .....
 สมนติฐาน .....
 ตัวแปรต้น คือ .....
 ตัวแปรตาม คือ .....
 ตัวแปรควบคุม คือ .....

มหาวิทยาลัยราชภัฏ
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปัญหา .....
 สมนติฐาน .....
 ตัวแปรต้น คือ .....
 ตัวแปรตาม คือ .....
 ตัวแปรควบคุม คือ .....

 <p>ปัญหา .....</p> <p>สมมติฐาน .....</p> <p>ตัวแปรต้น คือ .....</p> <p>ตัวแปรตาม คือ .....</p> <p>ตัวแปรควบคุม คือ .....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	 <p>ปัญหา .....</p> <p>สมมติฐาน .....</p> <p>ตัวแปรต้น คือ .....</p> <p>ตัวแปรตาม คือ .....</p> <p>ตัวแปรควบคุม คือ .....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
--	---

แบบฝึกย่อที่ 3

ให้นักเรียนนำปัญหาที่จะทำโครงงานวิทยาศาสตร์
ประเกททดลองมาเขียนแล้วช่วยกันตั้งสมนติฐาน
(จากแบบฝึกชุดที่ 2 แบบฝึกย่อที่ 3)

ปัญหา .....

สมนติฐาน .....

ตัวแปรต้น คือ .....

ตัวแปรตาม คือ .....

ตัวแปรควบคุม คือ .....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบหลังแบบฝึกชุดที่ 3
การตั้งสมมติฐานและการกำหนดควบคุมตัวแปร

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับอักษร ก ข ค และ ง
 หน้าคำตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. สมมติฐานหมายถึงข้อใด

- ก. การตอบคำถามทั่วไป
- ข. การคาดคะเนหาคำตอบ
- ค. การเขียนข้อความให้สัมพันธ์กัน
- ง. การเดาคำตอบแบบไม่มีเหตุผล

2. ข้อใดเป็นสมมติฐาน

- ก. ผลไม้มีรสหวาน
- ข. ขณะเปิดขวดมีเสียงดัง
- ค. ฟองก๊าซที่เกิดขึ้นคือก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์
- ง. ขนมบัวลอยจะเสียถ้าไม่เก็บไว้ในตู้เย็น

3. การตั้งสมมติฐานจะต้องสอดคล้องกับข้อใด

ก. ปัญหา	ข. โครงงาน
ค. ตัวแปรต้น	ง. ตัวแปรตาม

4. การตั้งสมมติฐานที่คิครวบเป็นอย่างไร

- ก. เห็นแนวทางการตั้งปัญหา
- ข. เห็นแนวทางสรุปผลการทดลอง
- ค. เห็นแนวทางการออกแบบทดลอง
- ง. เห็นแนวทางเขียนความหมายของนิยามเชิงปฏิบัติการ

5. “สีของคินจะบอกความอุดมสมบูรณ์ของคิน” จากสมมติฐานตัวแปรต้นคืออะไร
- ก. คินสีเข้ม
  - ข. สีของคิน
  - ค. การอุ่มน้ำของคิน
  - ง. ความอุดมสมบูรณ์ของคิน
6. จากสมมติฐานในข้อ 5 ตัวแปรตามคืออะไร
- ก. คินสีเข้ม
  - ข. สีของคิน
  - ค. การอุ่มน้ำของคิน
  - ง. ความอุดมสมบูรณ์ของคิน
7. ปัญหา “ขนาดของตะกอนมีผลต่อการตกตะกอนจริงหรือไม่”
- จากปัญหา สมมติฐานข้อใดถูกต้องที่สุด
- ก. ขนาดของตะกอนทำให้ตะกอนแตกช้ำ
  - ข. ขนาดของตะกอนทำให้ตะกอนแตกเร็ว
  - ค. ตะกอนขนาดใหญ่หรือตะกอนขนาดเล็กกึ่งกลางมีอนกัน
  - ง. ตะกอนขนาดใหญ่จะแตกเร็วกว่าตะกอนขนาดเล็ก
8. ข้อใดเป็นเหตุเป็นผลของการเกิดหินอัคนี
- ก. ความกดดันสูง ๆ
  - ข. การเย็บตัวของลาวา
  - ค. ความร้อนภายในโลก
  - ง. การทับถมกันของตะกอน
9. “ขนาดของผลึกน้ำแข็งอยู่กับเวลาในการเป็นตัวจริงหรือไม่”
- จากปัญหาสมมติฐานใดถูกต้องที่สุด
- ก. ผลึกขนาดเล็กจะใช้เวลานานในการเป็นตัว
  - ข. ผลึกขนาดใหญ่จะใช้เวลาในการเป็นตัว
  - ค. ผลึกขนาดใหญ่จะใช้เวลาในการเป็นตัวอย่างรวดเร็ว
  - ง. ผลึกขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ก็ใช้เวลาในการเป็นตัวเหมือนกัน
10. ข้อใดเป็นสมมติฐานที่ถูกต้อง
- ก. หินทุกชนิดหนักจึงลอยน้ำได้
  - ข. หินทุกชนิดหนักลอยน้ำไม่ได้
  - ค. หินพัมมิสเบนมีรูพรุนจึงลอยน้ำได้
  - ง. หินอ่อนซีดียานมีเนื้อแน่นแข็งจึงลอยน้ำได้

เฉลยข้อทดสอบก่อนฝึก

1. (๖)

2. (๔)

3. (๗)

4. (๕)

5. (๘)

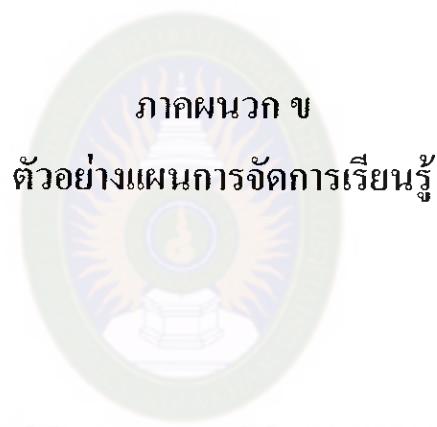
6. (๕)

7. (๔)

8. (๗)

9. (๙)

10. (๕)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ๙

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY